

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΡΙΣΙ ΤΟΥ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

Ο "ΜΑΝΤΡΟΣΚΥΛΟΣ,, ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΓΚΟΥΝΤΩ

Τὸ ἀπρόσπετο νυκτερινὸ εὐρημα. Ὁ Πιστολέ στὰ φιλολογικὰ κέντρα. Οἱ μαῦροι γάτοι τοῦ... «Μαύρου Γάτου». Ὅπου ὁ Πιστολέ φερολογεῖται. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Βιβιανὶ στὴν ὑπόθεσι. Τὸ «ισπαδὶ» καὶ ὁ «μαντρόςκυλος» μῆσα στὸ σπiti τοῦ ποιητοῦ. Μία σπαρταριστὴ φιλολογικὴ δίκη. Ἡ ὑπέροχη ἀγύρευσις ἐνὸς μέλλοντος Πρωθυπουργοῦ τῆς Γαλλίας. Ἡ θριαμβευτικὴ ἐπιστροφή στὴ Μενμάρτρη. Ἐνα καλλιτεχνικὸ γλέντι. Τὸ μοναδικὸ ἔθμα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΠΟ τίς «Φιλολογικὲς Ἀναμνήσεις» τοῦ γηραιοῦ Γάλλου συγγραφέως κ. Γουσταύου Λὲ Ρουῖ, ὡς δίνουμε σήμερα μίαν ἀκόμα χαριτωμένη σελίδα, σχετικὴ μὲ τὸν ποιητὴ τοῦ τέλους τοῦ περασμένου αἰῶνος Αἰμίλιου Γκουντώ καὶ γενικὰ μὲ τὴν τραλλὴ ζωὴ τῶν ποιητῶν καὶ τὸν καλλιτεχνῶν στὸ Παρίσι τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης.
«Ἐνα βράδιον — γράφει ὁ κ. Λὲ Ρουῖ στὶς ἀναμνήσεις του — ὁ ποιητὴς Αἰμίλιος Γκουντώ, γυρῶν στὸ σπίτι του συνοδευόμενος ἀπὸ μερικoὺς φίλους του, δταν ἔξαφνα ἀντελήφθη πὼς τὸν παρακολοῦθουσε ἐπιμόνως ἕνας σκύλος ἀδέσποτος, ἄθλιος κ' ἑλεεινός. Τοῦ κάκου προσπάθησε νὰ τὸν διώξῃ, φροδελώντας τον. Ὁ σκύλος εἶχε φανταίμως μωρσιστὴ μὲ τὸ ἔνστικτό του πὼς ὁ ποιητὴς ἦταν ἐπίσης καὶ μεγάλος ζωόφιλος καὶ δὲν ἔνοιωσε ν' ἀπωμακρυνθῆ οὔτε βήμα.

— Ἀσφαλῶς, εἶπε τότε ὁ Γκουντώ στoὺς φίλους του, ὁ σκύλος αὐτὸς θέλει νὰ μὲ... ὑποθέσῃ!
Καὶ χωρὶς κανένα περὶ διαταγῆ, πήρε τὸ ἀδέσποτο ζῶο στὸ σπίτι του, τοῦ ἔδωσε νὰ φάῃ καὶ νὰ πῆ καὶ τὸ ἐγκαταστήσῃ σ' ἕνα χαλί, μπροστὰ στὸ κρεβάτι του.

Ἐπειτ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ὁ ποιητὴς κ' ὁ σκύλος εἶχαν γίνει ἀχώριστοι. Ὁ Πιστολέ — εἶται τὸν εἶχε βαπτίσῃ ὁ Γκουντώ — ἔγινε τακτικῶς θαμνὸν τοῦ περιήμου φιλολογικοῦ καφενείου «Μαύρου Γάτου». Ἐρχανε ἐκεῖ στὴν ὥρα τοῦ ὀρεστικοῦ μαζὺ μὲ τὸν κίριό του. Καθόταν μὲ κάθε ἐπισημοσύνη σὲ μιὰ ἀπ' τῆς μεγαλοπρεπεῖς ἔδρας — στυλ. Λουδοβίκου 13ου — τοῦ καφενείου, χωρὶς νὰ τὸν ἀνησιχαιν καθόλου οἱ πολυπληθεῖς μαῦροι γάτοι τοῦ πηδούσαν ἀνάμεσα στὰ τραπέζια ἢ πρὸ πηγμάτων κ' ἐγκαθιδρόντο μὲ πᾶν τρυφερότητα τὸν ὄφθαλον κίριου, τὸν ὁποιόν τὸ ἄκουμα ἦταν τοῦ γούστου τους. Οἱ γάτοι αὐτοὶ — ζωντανὰ ἐμβλήματα τοῦ καφενείου — ἦταν πᾶν ἔξιστοι κ' ἀναγνωρίζοντας στὸ πρόσωπο τοῦ Πιστολέ ἕνα φιλολογικὸ σκύλον τοῦ φερνόντουσαν μὲ μεγάλῃ καλοσύνη καὶ ἀνεγὰ ἔτασαν μαζὺ του φιλικώτατα.

Ὁ Πιστολέ — κατὰ τὴ γυναικὴ καὶ τὸν εἰδικωτέρων εἰδικῶν — δὲν ἀνῆκε σὲ καμμιὰ ὀρισμένη κατηγορία σκυλιῶν καὶ ἀποτελοῦσε μιὰ διασταύρωσι φιδῆ — περριέ, κανέζ, μάλταϊν καὶ διαφόρων ἄλλων γενῶν σκυλιῶν.

— Αὐτὸς ὁ σκύλος εἶνε μιὰ πλῆθος συνήθεις. Ἐλεγε συχνὰ ὁ Γκουντώ. Ἐκτός τῶν ἄλλων, εἶνε κ' ἔξιστότατος. Δίνει τὸ πόδι του, στὴ θύρα μου γιὰ νὰ τὴν καλοκάνῃ καὶ νὰ μὴ μοῦ ἤρῃται τὸ νοῦν καὶ γαυγίξῃ δταν περνᾷ μπρὸς ἀπ' τὰ κέντρα, ἔδου δὲν μοῦ δίνουν περὶ πίστωσι.

Ὅλα πῆγαν καλά, δταν ἔξαφνα ἐπῆλθε ἡ καταστροφή. Ἐνα βράδιον ὁ Γκουντώ εἰσέβηκε μανόμενος στὸ «Μαῦρο Γάτο» καὶ πετώντας μὲ πάταγο τὸ μπαστόν του ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι ἐφώνησε :

— Τὸ μάθατε ; Τὸ μάθατε ; Ἐνῶς ἤλιθος χωροφύλακος κατήγγειλε τὸ σκύλο μου κ' ὁ εισαγγελεὺς τὸν φέρων τὸν χαρακτηρισμὸν — ἀκούστε ! ἀκούστε ! — ὡς σκύλο τυπτελειᾶς καὶ μοῦ ἔστειλε μιὰ βρομερῆ κλίση γιὰ νὰ πληρώσω πεντήρα φράγκα !... Μὰ ἔγι !... Ὅχι !... Ὁ διάβολος νὰ μὲ πᾶρῃ, ἂν θὰ πληρώσω μιὰ πεντάρα ! Ποῦ βροσκόμιστε Στὸ μωσαῖον !...

Ἄμεσως δλοὶ οἱ θαμνῶνες τοῦ «Μαύρου Γάτου» συγκεντρώθησαν γύρω ἀπ' τὸν Γκουντώ καὶ συζητήσαν συμφρούσι. Συμβουλεύθησαν μάλιστα σχετικῶς τὸν Ρενὲ Βιβιανὶ (τὸν κατὰ τὸν δῆμοιο πολιτικὸ καὶ πρωθυπουργὸ τῆς Γαλλίας) ὁ ὁποῖος ἦταν νεαρός διεηγόρος ἀκόμα, φίλος τῶν μοτέρ, λίγο ποῦμι κ' ὁ ἴδιος, μὰ φημισμένος κύλιος ἀπ' τῆς ὑπέροχης ἀγορευσεῖς του.

Ὁ Βιβιανὶ, ἀφοῦ συμβουλεύθη τὸ κίττιά του, εἶπε :
— Ἀγαπητὲ μου Γκουντώ, δὲν χάθησαν δλα ἀκόμα... Ὑπόλαξε μιὰ κατηγορία σκυλιῶν

ποῦ δὲν φορολογεῖται κ' αὐτοὶ εἶνε οἱ μαντρόςκυλοι...

— Ὁ σκύλος μου δὲν εἶνε μαντρόςκυλος ! τὸν διέκρινε περήφανα ὁ Γκουντώ. Εἶνε σκύλος τῆς... ποιήσεως !

— Ἄκουσε ἀκόμα, ἔξακολούθησε ὁ Βιβιανὶ, ὁ νόμος δὲν περιγράφει τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν μαντρόςκυλων. Γιὰ ν' ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ σκύλος σου εἶνε μαντρόςκυλος, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃς ἕνα κοπάδι γιὰ νὰ τὸ φιλᾷς !...

— Καὶ πόσα ἀρνία θὰ ἔπρεπαν γιὰ ν' ἀποτελεσθῇ ἕνα κοπάδι ; ὥσπῃσε ὁ Γκουντώ, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνῃ σκεπτικός.

— Καὶ ἕνα μονάχα ἂν εἶχε, θὰ ἔπρεπε, τοῦ ἀπάντησε ὁ Βιβιανὶ. Ἐξείνη τῆ στιγμῇ, ὁ νεαρός ποιητὴς Ἰούλιος Ζουά, τοῦ ἁποῦ οἱ πατέρας ἦταν χαπάτῃς σ' ἕνα προάστειο, σηκώθηκε κ' εἶπε στὸν Γκουντώ :

— Ἠτύγησε, φίλε μου. Ἐγὼ θὰ κάνω σοῦ τὴ δουλειά. Ὁ πατέρας μου θὰ σοῦ δανείσῃ ἕνα ἀρνί κ' ἔτσι θ' ἀποδείξῃς στὸ φορατζὴ πὼς ἔχῃς καὶ κοπάδι. Μονάχα μὴ γίνῃσαι θανάσιμα ἀστειο καὶ δὲν γυρίσεις κατόπι ἀπὸ γέρο τὸ ἀρνί.

Ἡ ὑπέροχη αὐτῆ ἰδέα ἐμπῆκε ἄμεσως σὲ ἐφαρμογή. Τὸ ἴδιον βράδι ἕνα ἀρνία ἔφτανε στὸ ἔκτο πάτωμα δπου ὁ Γκουντώ εἶχε τοὺς ἐφρεστικὸς θεοὺς του.

Τὸ ἀρνία αὐτὸ χαϊδεύτηκε δσα ἔβλεπε κανεὶς νὰ φανταστῇ.

Τὸ ἔπρεπαν μὲ δρασπερὲς σαλῶτες, μὲ φρεσκά φασάκια, μὲ... παημάτια καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα ὀρεαία πράγματα, στὰ ὁποῖα δὲν εἶνε καθόλου σινηθήματα τ' ἀρνία. Τὸ ἔπλεναν καθ' ἑμῆρα μὲ ἔκλεκτο σαποῦνι, τὸ ἀρωματίζαν μὲ κολώνια καὶ πολλὰς φορὲς προσπαθοῦσαν καὶ νὰ τὸ χτενίσουν.

Μερικὲς βδομάδες πέρασαν ἔτσι. Σύμφωνα καὶ τῆς ὑποδείξεως τοῦ Βιβιανὶ, ὁ Γκουντώ δὲν εἶχε ἀπάντησει τίποτε στὸν εισαγγελετάρα τῶν φροῶν. Ὅσο γιὰ τὸν Πιστολέ, εἶχε καταλάβῃ κ' αὐτὸς ἄμεσως τὸ ρόλο του : Κάθε φορὰ ποῦ ἐπιχειροῦσε νὰ πληρώσῃ κανεὶς τὸ ἀρνί εἶπος, γαυγίξῃ δυνατὰ κ' ἔδεικνε ἀπειλητικὰ τὰ δόντια του, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμιὰ κακὴ πρόθεσι κατὰ βράδος.

Τέλος, ἕνα πρωὶ παρουσιάστηκε ὁ δικαστικὸς κλητήρας, γιὰ νὰ κάνει κατάσχεσι στὸ ἔπιπλα τοῦ Γκουντώ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πληρώσει τὰ πεντήρα φράγκα τοῦ φόρου. Ὁ ποιητὴς β-μως διαμαρτυρήθηκε κ' ἐδάδασε σ' ἕνα κώδικα, τὸν ὁποῖο εἶχε δανείσῃ ἀπ' τὸ Βιβιανὶ, τὸ σχετικὸ ἄρθρο τοῦ νόμου γιὰ τοὺς μαντρόςκυλους.

Ὁ κλητήρας εἶχε σταθερὸ ξηρανισμένους καὶ κίτταξε μὲ διασκαπία τὸν Πιστολέ, ὁ ὁποῖος δὲν περιόρισε παρὶ ἕνα νόημα τοῦ κυρίου του γιὰ νὰ ὀρηθῇ κατὰ τοῦ ἐνοχλητικοῦ ξένου.

— Ὁραία ! εἶπε στὸ τέλος ὁ κλητήρας, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν καθόλου κακός. Ἐξέρω τὸ νόμο, ἄνωγ καὶ σεῖς !... Μὰ ὁ σκύλος σας δὲν εἶνε μαντρόςκυλος !...

— Ὁ νόμος δὲν καθορίζει τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν μαντρόςκυλων. Στὴ στιγμῇ ὅμως ποῦ ἕνας σκύλος κάνει εἰσυνείδητα τὸ καθῆκον του καὶ φιλοῖει παρὰ τὸ κοπάδι ποῦ τοῦ ἔχουν ἐμπιστευθῆ, δὲν μορεῖ νὰ εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μαντρόςκυλος.

— Ἀσφαλῶς ὁ κύριος θέλει νὰ γελᾷσῃ μαζί μου ! εἶπε ὁ κλητήρας. Πολὸ ὄρεαία δι' αὐτὰ, μὰ ποῦ εἶνε τὸ κοπάδι σας ;

— Τὸ κοπάδι μου... ἔκανε ὁ ποιητὴς. Τίποτε πᾶν εὐκόλο.

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἀνοῖξε μιὰ πόρτα, ἀπ' τὴν ὁποία ἔκανε τὴν εἰσοδὸ του, πρὸντας χαριτωμένα, τὸ ἀρνία, κάταστρο καὶ στολισμένον μὲ κορδέλλες. Ὁ δικαστικὸς κλητήρας κόντευε νὰ τὰ χάσῃ. Μὰ στὸ τέλος συνήλθε καὶ εἶπε :

— Ὅ! αὐτὰ εἶνε πολὺ καλά καὶ πολὺ ὄρεαία !... Μὰ ἐν' ἀρνί δὲν μορεῖ ποτὲ ν' ἀποπέλῃ ὁλόκληρο κοπάδι !... Αὐτοῦμα πολὺ, μὰ θ' ἀναγκαστοὺ νὰ κάνω τὸ καθῆκον μου.

Ὁ ποιητὴς, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ σχέδιό του, τὸν ἄκουσε ἀ-

Ὁ ποιητὴς Αἰμίλιος Γκουντώ

ΟΤΑΝ Η ΚΑΡΔΙΑΣ ΠΝΟΥΝ ΚΑΙ ΠΙΣΧΟΥΝ

ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο Σατωβριάνδος προς την κόρησα ντε Ντυρά :

«Αγαπημένη μου, αγαπημένη μου, κρύνε πόσον σ' αγατώ! Δεν έπιγα σήμερα σ' ένα μεγάλο κυνήγι, μόνο και μόνο για να σου γράψω. Ω, είνε αδύνατο να φανταστής πόσο θά ήμουν εδύγχισμένος αν μπορούσα να σε ξαναδώ, έστω και για λίγες στιγμές. Η αγάπη μου για σένα μεγαλώνει μέρα με την ημέρα. Δεν μπορώ να σου περιγράψω το τί νοιώθω για σένα. Γίνωμαι δ πιο στενός των ανθρώπων, όταν πρόκειται να σου εκφράσω τὰ αισθήματά μου. Μονάχα δυο λέξεις μπορούν να τὰ πουν όλα. Κι' ή λέξεις αυτές είνε : «Σ' αγατώ». Γι' αυτό ή επιστολές που σου στέλλω, είνε τόσο σύντομες, ώστε ντρέπομαι για λογαριασμό μου. Αν ήθελα να τις έπεκαίναθαι σου έγραφα άνοιχτες. Σ' αγατώ λοιπόν. Σ' αγατώ. Χαίρε. Φιλικά μου αγαπημένη!...»

Η Λουίζα Φερράν προς τον βαρόνο ντε Μπρετέιγ :

«Είνε δυνατόν να μ' αγαπάτε; Μοι τό λέτε αλήθεια ή μήπως όνειρέμα; Ω, πόσο είνε όραμα ν' αγαπά κανείς έτσι φλογερά!... Κι' εγώ σας αγατώ, ό, ναι, σας αγατώ και στο τέλος θά κατανηθώ τρελή ή τήν αγάπη σας. Όσο περισσότερο σας βλέπω, τόσο πιο πολύ νοιώθω να μ' αγαπάτε το λογικό μου. Δεν θέλω πια να βλέπω παρά μονάχα εσάς. Έσας να νιερώνομαι, για σας να μιλάω, εσάς να σκεπτόμαι... Η αγάπη σου μ' έχει ανέβασε στους άστρους και τρέμω, τρέμω μπρος πάλι στη γή... Αγαπημένη μου, αγαπημένη μου, κράτηέ με πάντα φιλιά στους αϊθέρας, με τό αισθήματά σου.

παθής και του απάντησε :

—Κάνετε ό,τι θέλετε... Τήν ίδια μέρα κιάλας ό Ρενέ Βιδιανί, ό όποιος είχε πάει την ύποθεσι αυτή με την καρδιά του, υπέβαλε ένσταση κατά τής καταχώσεως. Έτσι έφτασε ή ύπόθεσις στο δικαστήριο. Μπρός σ' ένα άκροατήριο αποτελούμενο σχεδόν αποκλειστικά από ποιητές, δημοσιογράφους και καλλιτέχνας τής Μονμάρτης, ό Βιδιανί μιλούσε επί τρία τέταρτα τής ώρας με μιά ευλογιατή ορμητική, γεμάτη λυρισμό πού δέν είχε ποτέ άλλωστε, ούτε όταν έπαιρ από πολλά χρόνια ύποστήριξε μέσ' στη Βουλή, σε μιά θυελλώδη συνεδρίαση, την κινδυνεύουσα κυβερνήσι του.

—Σ' ένα δημοκρατικό κράτος, φώναζε, δέν επιτρέπεται να διαπραγματεύται τέτοια έγκλήματα!... Έτσι ό πλοσίους, ό όποιος έχει δέκα χιλιάδες άρνά και εκατό σκύλους ίσως, δέν πληρώνει κανένα φόρο, ενώ ό πτωχός, ό όποιος δέν έχει παρά ένα μόνο άρνι, καταλιέζεται από την πιο επαχθή φορολογία. Κύριοι δικαστάι, δέν θά επιτρέψετε μιά τέτοια άτιμία!... Και αν επιτρέψετε, θά καταφύγομαι στον Άρειο Πάγο και θά επικληθώ με τή φωνή του λαγκοσίου Τύπου. Σάς τό όρκίζομαι στους κριάτες του Άδου, Μίνωα, Αισάο και Ραδάμανθυ και στον Άγίο τους, ό όποιος στις σκοτεινές εποχές του Μεσαίωνα υπήρξε ό πάτερων των δικηγόρων...

Ο δικαστάι, άπ' τους όποιους ό περισσότερο ήσαν θαμνός του «Μαύρου Γάτου», γελούσαν κάτω άπ' τὰ μουστάκια τους και τό Κοινόν έπενηνμίωσε, παρά τής απειλής τής φρουράς του δικαστηρίου.

«Υστερ' από μιά σόκοψη, κατά την όποια ό δικαστάι άφρασαν τό γέλια τους ελευθέρω να ξεολώσουν, εξέδωσαν την άπόφασί τους. Χαρακτήρισαν τόν Πιστολέ, ός μαντρόσκυλο, απήλλαξαν τόν Γκωντόν κάθε φορολογίας και κατελόγησαν τὰ έξοδα εις βάρος του δημοσίου.

Η επάνοδος άπ' τό δικαστήριο στη Μονμάρτη υπήρξε θριαμβευτική. Το ίδιο βράδι, τό δυστυχισμένο άρνάα, ψημένο με τέχνη, καταβροχθίστηκε άπ' όλη την όδοή των ποιητών του «Μαύρου Γάτου», ό όποιοι ήσαν ένα τόνο κρυσί εις ύψαινα των δικαστών. Στο συμπόσιο αυτό, την τιμητική θέσι την είχε ό φηώς τής ημέρας Ρενέ Βιδιανί, στο πλευρό του Πιστολέ, ό όποιος δέν έννοιωσε καμιά τύχη καθώς τραγανίε τα κοκκάλια του παλαιού προστατευομένου του.

Τό άληθινό θήμα τής Ιστορίας αυτής ήταν ό πατέρας του ποιητού Ζουά, ό χασάτης δηλαδή που είχε δανείσει τό άρνάα κι' ό όποιος άκόμα να τό πληρωθή!...

Μή μ' άφήσης να πέσω, ό, μή!...»

Τής ίδιας προς τόν ίδιο :

«Απόψε πέρασα την πιο ευτυχισμένη νύχτα, άπότου λέπετε σεις. Σάς είδα στ' όνειρό μου, αγαπημένη μου φίλε, και σάς μιλήσα, σάς μιλήσα άρκετή ώρα. Η πραγματικότητα δέν μπορεί να μου δώσει μιάν έντύπωση τόσο λοχηρή, σαν αυτή που μου έδωσε ή άπονήνη θελητική αυταπάτη. Ω, πόσο ευτυχισμένη θά ήμουν αν δέν ξαναείσα!... Πίστενα πάντα ότι στις συναντήσεσι μας σας είω καθει το άισθάνομαι για σας. Μοι φαίνεται όμως πως απόψε, στ' όνειρό μου, σας μιλούσα με περισσότερο θέρη και τρυφερότητα, πως ό φόβος δέν είχε καθόλου θέσι στην καρδιά μου και πως τό μόνο που άισθάνομαστε ήσαν ή συγκίνησι κι' ή παραφορά που χαρίζε μιά άγάπη, έξαιρετικά ευτυχισμένη. Ποτέ μου δέν θά την ξεχάσω αυτή τή νύχτα. αυτό τό θέιο όνειρο!...»

Ο Λουκιανός Βοναλάτης προς την κυρία Ρεκαμιέ :

«Βενετία, 27 Ιουλίου 1799.

Σάς γράφει ό Ρωμαίος σας, Ιουλιέττα μου! Κι' αν άρνηθήτε να διαβάσετε τό γράμμα μου αυτό, θά φανήτε πιο σκληρή άπ' τους γονείς σας με τις αίνους των γκόνιες. Στην άρχή δέν ήξερα παρά μόνο τ' όνομά σας. Σάς είδα έπειτα σε μερικες γραφές και θεσάωθηρα πως είσθε ή ωραώτερη γυναικί του κόσμου. Χίλια στόματα σας εγκωμιάζουν... Η όμορφιά σας με είχε θαυμάσει. Σάς ξεκακίδα κι' άλλες φορές από τότε. Και για μιά στιγμή μου φάνηκε πως μου χαμογιάσθη ή άγάπη. Καθισμένος σ' έναν πάγκο, μόνας, μαζί σας, σας μιλούνα και νόημα πως άκούνα ένα στεναγμό να βγαίνη άπ' τό στήθος σας. Άλλοίμονο όμως!... Όταν συνήρα άπ' την πλάση μου, είδα καθισμένη άνάμεσά μας την άπαφύρια με τό άτάχαχο μέτωπό της. Κι' ένό τὰ λόγια μου φανέρωναν τό πάθος που με καταφύραγε, τὰ δικιά σας έφεραν τή σκληρή σφραγίδα τής εβφολογίας. Ω, Ιουλιέττα μου! Η ζωή χωρίς έρωτα δέν είνε παρά ένας άτέλειωτος έπαινος. Σεις που ήσθε ή ωραώτερη γυναικί, θάπρεπε νάστε συγχρόνος κι' ή πιο ειδαίθηρη άπ' όλες. Εδύγχισμένος ό θνητός που θά νήν ή αγαπημένος τής καρδιάς σας!...»

Η κυρία ντε Σαμπράν προς τόν ίππότη ντε Μπουφρέ

«Σήμερα είμαι καταβεβλημένη από τή νερολή μου και τής τήφης μου. Συλλογίστηκα όλα τὰ δείγματα τής φιλίας και του έρωτος, που μου έδωσες, άπότου σε γνωρίσω και βρήκα πως είμαι ένα τέρας άγαρυσίας. Ναι, είμαι άγάρυσση. Και τό έπίθετο, τό δικαίο έπίθετο κιάμας που μουδούσας χτές άπάνω στο θυμό σου, είνε άρκετά στυκαταβιακό, προκειμένη για μένα. Άλλά κά με ύπομονη, αγαπημένη μου, και με τό κούρο θά ικανοποιηθής για όλες τις άδικίες που σούκανα ως τώρα. Δεν θέλω να σε κρατώ κοντά μου με τό στεναλό. Μονάχα ή θέλησι σου θέλω να σ' όδηγή κοντά μου και ποτέ να μη σε δεομεύη ή κωλοσύνη. Δεν μοι άρέσει νάμαι ευτυχισμένη εις βάρος σου. Χαίρε, ψηχί μου. Μείνε ελευθέρως κι' αγάρη με αν θέλεις ή αν μπορείς. Μιά συλλογιστή σου κανέναν στον κόσμο δέν σ' αγαπά όσο εγώ και πως δέν λογαριάσω τή ζωή παρά μόνο για να την περάσω μαζί σου.»

Τής Μάιρης Κλάρκ προς τόν Κλαύδιο Φωριέλ :

«Πρό όλίγου πηρα τό γράμμα σας πού τό βρήκα πληγώνοντας για δεύτερη φορά στο τυχερόμοιό, γιατί την πρώτη είχαν την απανθρωπία να μη μου τό δώσουν. Α' αγαπητέ μου φίλε, πως μπορείτε ν' άμφιβάλλετε για την αγάπη μου προς εσάς; Πώς λοιπόν κανονίσα τις σκέψεις και τις πράξεις μου, αν όχι έσείς; Έσείς είσθε ή άρχή, ή μέση και τό τέλος του κόσμου για μένα. Είνε αλήθεια ότι σας έγραφα την προηγούμενη επιστολή μου πως δέν σας αγατώ πολύ, αλλά τό έκανα αυτό, γιατί ήμουν θυμωμένη μαζί σας. Τώρα όμως που ξαναβρήθηκα, βρισκό ότι σας αγατώ περισσότερο, παρά ποτέ. Εξέρω άρκετά καλά τόν εαυτό μου και τώρα δέν πιστεύω ούτε λέξι άπ' όσα σας έγραφα. Σάς λατρεύω... Κάθε μου σκέψις είνε για σας κι' όλες μου ή έλλειδες κι' ό πόθοι εσάς έχουν ως άπαικωμένο τους. Μιά στιγμή δέν περνάει που να μη σας θυμηθώ. Όταν άκούω να πορεύουν τ' όνομά σας, ή καρδιά μου χτυπάει δυνατά... Φτωχή μου καρδιά! Πόσα ύπόφερε και πόσα ύποφέρει άκόμα εξ αιτίας σας... Είνε γεμάτη πληγές, αλλά φτάνει μονάχα μιά γλυκεία σας λέξις για να τις κλεισι πάλι... Ω, ελμα δυστυχισμένη κι' ευτυχισμένη συγχρόνος. Εδύγχισμένη γιατί σας αγαπάω και δυστυχισμένη γιατί ή αγάπη σας με κάνει να ύποφέρω... Ως ποτέ θά βοστιάξή ή άγωνία αυτή;... Ποτέ θά πελωύση επί τέλους;»